

4. Анализ состояния аварийности в гражданской авиации Украины за период 1998-2007 годы / Государственная авиационная администрация. – К.: ФОП Сабадаж, 2008. – 84 с.

5. Дараганова Н. В. Юридична відповідальність за адміністративні правопорушення на повітряному транспорті: дискусійні питання // Юридична наука. – 2011. – № 4-5. – С. 83-90.

УДК 347.82(477)(043.2)

Просяник Н. В., Омельчук А. В., студенти,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., старший викладач

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОСІБ ЕКІПАЖУ ПОВІТРЯНОГО СУДНА УКРАЇНИ

Екіпаж повітряного судна безпосередньо здійснює експлуатацію повітряного судна, і відповідно, забезпечення безпеки, регулярності, економічності польотів. Загалом, можна об'єктивно стверджувати, що успішна діяльність авіації вирішальною мірою залежить від якісної діяльності осіб екіпажу повітряного судна. Слід зазначити, що екіпаж повітряного судна є головною ланкою в системі цивільної авіації.

Особи екіпажу повітряного судна України – це індивідуальні суб'єкти адміністративного права, що мають свій адміністративно-правовий статус.

На сьогодні у межах адміністративно-правової науки склалися спектрально різні за своїм змістом погляди вчених щодо розуміння сутності адміністративно-правового статусу суб'єкта. Так, зокрема В. Б. Авер'янов, М. А. Бояринцева, С. Т. Гончарук, Г. Г. Забарний, Р. А. Калюжний, В. К. Колпаков, В. К. Шкарупа та інші, загалом визначають адміністративно-правовий статус суб'єктів (фізичних осіб, громадян) як комплекс їх прав та обов'язків, що закріплені нормами адміністративного права та реалізація яких забезпечена певними гарантіями.

Поряд із цим існує і точка зору про те, що адміністративно-правовий статус індивідуального суб'єкта – це правовий стан особистості у її відношеннях до органів виконавчої влади, врегульований нормами конституційного та адміністративного права [1, с. 116]. Із наведеної позиції прямо слідує, що адміністративно-правовий статус суб'єкта адміністративного права врегульований нормами не тільки адміністративного, але й конституційного права. При цьому певна річ, що Конституція України та закони, які були видані з метою конкретизації та деталізації конституційних положень, є джерелами адміністративного права

і мають вирішальне значення у встановленні засад правового регулювання адміністративних правовідносин.

Ключовим елементом, котрий визначає адміністративно-правовий статус екіпажу повітряного судна України, є адміністративна правосуб'єктність, зміст якої включає наступні два елементи: по-перше, – це адміністративна правоздатність осіб екіпажу повітряного судна, під якою розумують їх здатність мати суб'єктивні права та нести обов'язки, передбачені нормами адміністративного права, по-друге, – це адміністративна дієздатність цих осіб, тобто їх здатність самотійно, своїми діями реалізувати надані їм права та виконувати обов'язки, покладені на них нормами адміністративного права.

Особи екіпажу повітряного судна України мають і загальні, і спеціальні права та обов'язки, які є похідними від основних прав, свобод і обов'язків громадян закріплених Конституцією України.

Передусім слід зазначити, що командир повітряного судна має статус головної керівної особи на повітряному судні протягом усього польотного часу. Як встановлено ПК України (ст. 37), командиром повітряного судна може бути особа, яка має спеціальність пілота (льотчика), а також підготовку і досвід, необхідні для самотійного керування повітряним судном цього типу і керівництвом екіпажу повітряного судна.

Аналіз нормативно-правової бази засвідчує, що командир повітряного судна є особою, яка в силу своєї відповідальності за безпечне здійснення польоту наділена спеціальними владними повноваженнями щодо всіх осіб, які перебувають на борту даного повітряного судна. У зв'язку з цим командир повітряного судна має право віддавати, в межах своєї компетенції, будь-якій особі, що перебуває на борту повітряного судна, розпорядження і команди, які підлягають беззаперечному виконанню, має право вживати всіх необхідних заходів, у тому числі і примусових, до осіб, які своїми діями створюють загрозу безпеці польоту і не підкоряються розпорядженням командира повітряного судна (ст. 38 ПК України). Однак незаперечним є той факт, що за перевищення наданих йому владних повноважень командир повітряного судна несе встановлену чинним законодавством юридичну відповідальність.

Стосовно осіб, які виявили бажання зайняти посаду, віднесену до категорії «авіаційний персонал», в тому числі і до членів екіпажу повітряного судна, законодавством пред'являють цілий ряд вимог, зокрема щодо наявності у цих осіб відповідної кваліфікації, належного стану здоров'я, відповідного віку тощо, без виконання яких діяльність у якості авіаційного персоналу неможлива.

Члени екіпажу повітряного судна мають володіти відповідними знаннями, мати відповідну освіту, стан здоров'я тощо.

Підсумовуючи викладене вище слід зазначити, що обсяг та зміст адміністративно-правового статусу екіпажу повітряного судна України визначаються законами та виданими на їх основі уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації підзаконними нормативно-правовими актами, які містять норми адміністративного права.

Література

1. Васильев А. С. Административное право Украины: Учебное пособие / А. С. Васильев. – Х.: Одиссей, 2013. – 690 с.
2. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-1>

УДК 341.4

Святненко В. О., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., старший викладач

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ДОСТУПУ В АВІАЦІЙНИХ СУБ'ЄКТАХ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

В Україні створена єдина система контролю доступу до контрольованих і стерильних зон, а також зон обмеженого доступу авіаційних суб'єктів, що охороняються, з метою захисту від актів незаконного втручання [1]. Вона призначається для унеможливлення несанкціонованого допуску осіб і транспортних засобів у контрольовані, стерильні зони та зони обмеженого доступу, що охороняються.

Керівники авіаційних суб'єктів чітко визначають контрольовані, стерильні зони та зони обмеженого доступу, що охороняються, а також загальні зони, порядок організації системи контролю на безпеку при доступі до цих зон, який є обов'язковим до виконання всіма суб'єктами авіаційної діяльності, підприємствами та організаціями, що здійснюють службову діяльність у таких зонах. Розміщення цих зон позначається на плані-схемі аеропорту, що є частиною програми забезпечення авіаційної безпеки авіаційного суб'єкта.

В аеропортах спільного базування інструкція з організації контролю доступу та план-схема аеропорту погоджуються із старшим військовим